

niod

Instituut voor
oorlogs-, holocaust-
en genocidestudies

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Amsterdam, 14 april 2022

Betreft: Open brief onderzoeksprogramma *Onafhankelijkheid, dekolonisatie, geweld en oorlog in Indonesië 1945-1950* in reactie op schrijven Veteranen Platform

Geachte voorzitter,

Op 2 maart 2022 heeft de voorzitter van het Veteranen Platform, de heer J.F.A.M. van Griensven, zich in een open brief tot de Tweede Kamer gericht. Hij sprak zich daarin uit over de resultaten van het onderzoeksprogramma 'Onafhankelijkheid, dekolonisatie, geweld en oorlog in Indonesië 1945-1950', die op 17 februari door drie uitvoerende instituten (KITLV, NIMH en NIOD) zijn gepresenteerd. Uiteraard staat het het Veteranen Platform volkomen vrij de uitkomsten van ons onderzoek kritisch tegen het licht te houden. Wij hebben ons de afgelopen jaren ook steeds op het standpunt gesteeld dat een publiek debat niet alleen wenseijk doch zelfs noodzakelijk is. Ook hebben wij begrip voor het feit dat ons onderzoek en de deels harde conclusies heftige emoties oproepen onder Nederlandse veteranen die in de jaren 1945-1950 hebben gediend. De programmaleiding en onderzoekers zijn juist om die reden meer dan eens in gesprek geweest met groepen veteranen en zullen dat desgewenst blijven doen. Tegelijkertijd – en dat is de reden van ons schrijven – bevat de brief van het Veteranen Platform enkele pertinente onjuistheden die, wanneer zij onweersproken blijven, tot misverstanden kunnen leiden.

Ten eerste de suggestie dat in de kabinetsbrief aan de Tweede Kamer van december 2016 een onderzoeksvoorstel zou zijn geformuleerd, waar de drie onderzoeksinstituten van af zijn geweken. Deze voorstelling van zaken is onjuist: De Nederlandse regering besloot op 2 december 2016 dat er nader onderzoek naar het optreden van de Nederlandse krijgsmacht moest worden verricht. Daarvoor konden voorstellen worden ingeleverd. Als die voorstellen overtuigend waren, zou de regering daarvoor subsidie

NIOD

Herengracht 380
1016 CJ Amsterdam
www.niod.nl

Een instituut van de
Koninklijke Nederlandse
Akademie van
Wetenschappen

verlenen. Op basis van een op 9 februari 2017 door de drie instituten ingediend onderzoeksplan heeft het kabinet op 23 februari besloten de toegezegde subsidie daadwerkelijk te verlenen. Dit onderzoeksplan is vervolgens ten uitvoering gebracht.

Ten tweede de suggestie dat een lid van de Wetenschappelijke Advies Commissie (WAC) zich formeel zou hebben gedistantieerd van de inhoud van het onderzoek. Hiervan kunnen wij slechts zeggen dat deze bewering volstrekt onjuist is. De voorzitter van de WAC, prof. dr. J. Hoffenaar, kan bevestigen dat geen van de negen internationale experts – om wat voor reden dan ook – afstand van ons onderzoek en de uitkomsten daarvan heeft genomen. Naar wij hebben begrepen, brengt de heer Hoffenaar U hiervan in een apart schrijven op de hoogte.

Ten derde de suggestie dat kritische geluiden uit de samenleving door het onderzoeksprogramma zouden zijn geweerd. Ook deze bewering mist elke grond. De programmaleiding en individuele onderzoekers zijn in de jaren 2017-2021 juist veelvuldig in gesprek geweest met groepen en personen (in Nederland en Indonesië), die zich betrokken voelden bij ons onderzoek, daarover met ons wilden praten en zich ook geregeld bezorgd dan wel kritisch over ons hebben uitgelaten. De Maatschappelijke Klankbordgroep Nederland, waarin het Veteranen Platform, als een van de drie vertegenwoordigende veteranenorganisaties, met twee leden vertegenwoordigd was, vervulde hierbij een sleutelrol.

Gedurende de vierennaïf jaar dat het onderzoek duurde, is onder leiding van mr. W. Sorgdrager intensief en openhartig overleg gepleegd. Maar ook met groepen en personen buiten dit overlegorgaan is van gedachten gewisseld, onder andere in het kader van het project *Getuigen & Tijdgenoten* en tijdens de jaarlijkse publieksbijeenkomsten. Alleen met groepen en personen die zich ronduit intimiderend en/of beledigend over het programma of individuele onderzoekers hadden uitgelaten, is het contact verbroken.

Wij vinden het van belang op deze drie onjuistheden te wijzen, omdat zij een sterk vertekend beeld geven van de strekking en het verloop van het onderzoek.

Namens de drie instituten die het onderzoeksprogramma hebben uitgevoerd,

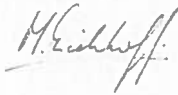
Hoogachtend,

Diana Suhardiman,
directeur Koninklijk Instituut voor Taal-, Land- en Volkenkunde
(KITLV)

Ben Schoenmaker,
directeur Nederlands Instituut voor Militaire Historie (NIMH)

Martijn Eickhoff,
directeur NIOD Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en
Genocidestudies

